LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
1ª QUINCENA
DE JULIO, 1952
Nº 70 – Año V

Nauji ženklai politikoje

ŠOVĖ KOREJOJ, PATAIKĖ LONDONE

Kaip jau pereitam "Laiko" numery esam pastebėję, aliantų lėktuvai keliais nepaprastai didelio mąsto puolimais nušlavė nuo žemės paviršiaus Yalu pakrančių elektros jėgaines, davusias elektros energiją didelei Korėjos ir Mandžiūrijos dalei. Smūgis buvo labai taiklus ir Š. Korėjos bei Kinijos komunistiniams politikams ir karo vadams užpylė ant galvų vandens, kuris grąžino juos į šaltesnį galvojimą. Nors lėktuvų puolimai prieš karinės reikšmės taikinius, net deryboms einant, buvo viena iš stipriųjų aliantų priemonių, bet iki šiol jie nelietė Mandžiūrijos pakraščių, ypač Yalu elektros stočių. Ir dėlto toks staigus ir nelauktas aliantų posūkis Korėjos karė sukėlė didelį susijaudinimą politiniuose sluogsniuose. Jo pasekos dar neaiškios. Daugelio spėjimu reikia laukti smarkaus komunistų puolimo, bet kol kas jie to dar nedaro. Bet karo paliaubų derybose komunistai pradėjo šalčiau galvoti ir, vietoj tuščios propagandos, pradėjo kalbėtis aiškesniais žodžiais. Ar prieis prie susitarimo, pranašauti negalima, bet vienų ir kitų pasiūlyti projektai pradėti derinti slaptose derybose ir kai kuriuose punktuose prieita vieningos minties.

Tačiau įdomiausia, kad anglai šiuo amerikiečių žygiu buvo labiausiai sujaudinti. Korėjoj iššautas sviedinys sprogo Londone. Dėlto įvykio Žem. Rūmuose, nežiūrint šalto anglų kraujo, kilo tokie ginčai, kokių jau seniai ten nėra buvę. Ypač karštai ėmėsi pulti darbiečiai. "Ar jie bijo naujo karo ar gal tikriau — bijo prarasti savo šalininkus, simpatizuojančius komunistams?" — klausia kai kurie amerikiečių laikraščiai. Bet gal tikriausia bus, kad anglai pasijuto įžeisti jiems pareikštu nepasitikėjumu, iš anksto apie tą puolimą nieko nepranešant. Net Korėjoj besilankančiam Aleksanderiui tai nebuvo žinoma. Bet amerikiečiai turi pagrindo nepasitikėti, nes juk anglų šnipai yra išdavę rusams didžiasias karines, technines ir politines paslaptis. Tas puolimas palietė anglų-amerikiečių santykius, kurie pastaruoju metu ir taip nėra per daug stiprūs. Tai viena. Antra, sumaterialėję anglai bijo naujo karo ir norėtų ji kuo toliausiai nutęsti, nes žino, kad tai pirmiausiai paliestų jų salas.

RUSAI PRALOŠĖ

Saugumo Tarybai visą birželio mėnesį pirmininkaujantis rusų atstovas J. Malikas visokiais būdais stengėsi apkaltinti aliantus, ypač amerikiečius, bakteriniu karu ir išreikalauti tokių priemonių pasmerikimą. Amerikiečiai pareikalavo sudaryti JT komisiją, kuri ištirtų įvykį vietoje. Bet komunistai nieko nenori įsileisti už geležinės uždangos ir parodyti savo "rojų". Malikui nieko kito neliko, kaip pasakyti "veto", nors tai pasiekė jau 50-tąji kartą. Tuo tarpu gen. Ridgway, buvodamas Italijoje, laikraštininkams prieš tokią rusų propagandą tvirtai ir nedviprasmiškai pareiškė: "Tai yra ginčas tarp tų, kurie tiki Dievą ir tiesą, ir tų, kurie abu šiuos dalykus neigia... Dievas yra liudininkas, kad niekas ir jokioj formoj Korėjoje šių priemonių (bakterijų) nėra panaudojęs". Po tokio naujojo Europos kariuomenės vado pareiškimo ir sudarytinos komisijos vetavimo visų akys nukrypo į rusus, — tai reiškia, kad jų naujoji propagandos priemonė neturi tikro pagrindo. Šioje srityje rusai skaudžiai pralošė, nes savo klastą išryškino ir atkreipė patys prieš save.

KARAS POPIERIUJE

Kruvinasis karas Azijoje ir nervų karas Europoj bei Amerikoj tebisitęsia. Trijų užs. reik. ministerių — Achesono, Edeno ir Schumano — pasitarimai Londone Vokietijos ir Korėjos reikalais kol kas dar nepilnai žinomi. Bet jau žinoma, kad anglai su prancūzais reikalauja "keturių" konferencijos, o amerikiečiai laikosi senosios savo nuomonės, kad tokia konferencija jokios naudos neduos. Kaip bus nuspręsta šiuo klausimu, dar negalima atspėti. Bet Achesono kelionės į Berlyną, Vieną ir Rio de Janeiro yra šiuo metu ypatingos reikšmės. Visur savo kalbose jis pabrėžia, kad kova prieš komunistinį imperializmą yra visų bendras reikalas, ir kad amerikiečiai gins kiekvieną dar laisvą kraštą. Taip pat reikšmingas įvykis — tai rugpiūčio mėn. pramatyta Pacifiko santarvės konferencija Honoluluose. Pacifiko santarvę sudaro iš vienos pusės JAV ir gal Japonija, o iš kitos — Australija ir Naujoji Zėlandija, kurios norėtų matyti dalyvaujant ir britų atstovą bent "stebėtojo" titulu. Nekyla jokių sunkumų, kad čia vadovaujamą rolę lošia JAV-bės, bet dėl Japonijos dalyvavimo smarkiai būkštaujama. Ar amerikiečiams pavyks buvusius priešus susodinti prie vieno stalo kaip sąjungininkus, parodys netolima ateitis.

Šios konferencijos ir diplomatinės kelionės yra tiktai karas popieriuje, bet jis vedamas pastaruoju laiku su labai pastebimu nervuotumu. Tai yra nauji ženklai pasaulio politikoje. Jie dar neišryškėję ir nesusiformavę, bet reikia manyti, kad greitu laiku jie parodys tolimesnės politikos kryptį. Ypač tai paaiškės, kai JAV turės aiškius kandidatus į prezidento kėdę. — P. S.

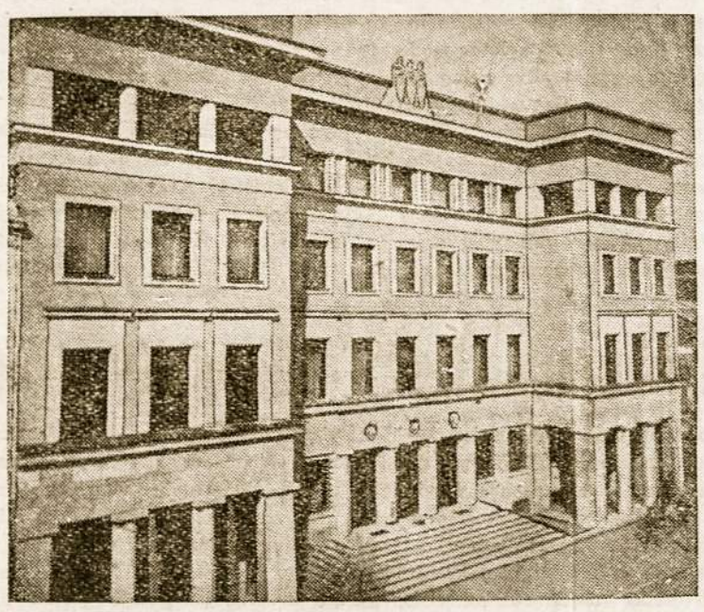

Vienas iš moderniško Kauno namų

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

● Iš Sibiro ištrūkę gyvi liudininkai tvirtina, kad daug pabaltiečių, tarp jų ir lietuvių, ištremtų į Kazachstaną, ypač karo metu, ten mirė badu.

● Gautomis žiniomis, Lietuvoje, Gudeliuose prie Balbieriškio, mirė Gudelių klebonas kan. Aleksandravičius.

● "Newsletter" Nr. 281-82 skelbia, kad, paskiausiomis žiniomis, raud. armija pradėjo statyti stovyklas, aerodromus ir nusileidžiamąsias aikštes tarp Vilniaus, Lentvaravo ir Trakų. Tuose naujai įruošiamuose kariniuose punktuose kuriama bazė parašiutininkų divizijai, anksčiau laikytai Rytų Prūsuose. Divizijos štabas ir priešlėktuviniai daliniai jau perkelti į Vilnių. Motoriz. pėst. divizija, ligi tol stovėjusi Nauj. Vilnioj, buvo perkelta į vakarinę Lietuvos dalį, tarp Mažeikių, Telšių ir Kretingos.

● Iš okupuotos Lietuvos pasiekusieji laisvuosius Vakarus pasakoja, kad lietuviai guldami ir keldami prašo ir tikisi karo. Žmonės galvoja, jog per karą bus taip pat išlaisvintos Gudija ir Ukraina. Būdinga, kad, jei Vakaruose kas nors darosi, tai Klaipėdoje tuoj pajuntamas maisto trūkumas, nors šiuo metu badas dar ten ir negręsia. Tačiau lietuviai visur jaučia visišką pinigų stoką. Pasiekusieji Vakarus tikina, kad Vilniuje geresnė tvarka negu Klaipėdoje. Bendras vaizdas — Vilnius lietuviškesnis už Klaipėdą, kur rusų ir svetimųjų esą jau daugiau negu pusė.

PRANCŪZIJOS DUOBKASIAI

Iš Kremliaus siekimų vienas svarbiausių yra jų penktoji kolona svetimuose kraštuose. Taip pvz. Prancūzijos Komunistų Partija turi 13.000 apmokamų organizatorių, 14.000 vienetų miestuose. 7.000 tokių vienetų pramonėje ir 10.000 vienetų ūkio srityje. Partija kontroliuoja arba turi įtaką 200 laikraščių. Komunistų darbininkų unijoj (CGT) yra 2 milijonai narių ir 10.000 organizacinių vienetų.

Tai yra didelė jėga, ir nenuostabu, kad paskutiniųjų rinkimų metu komunistai surinko 5 milijonus balsų, t. y. 25% balsuotojų, kas sudaro 10 kartų daugiau, negu jie turi narių. Reikia pastebėti, kad vien tik Paryžiaus policijoje yra 2000 komunistų, tarp kurių 12 aukšto laipsnio. Karininkų tarpe yra tarp 500 ir 1000 komunistų, ypač aviacijoj, kurios ministeris koalicijos metu buvo komunistas.

Komunistų akcijai Prancūzijoje kasmet išleidžiama 150 milijonų dolerių, kurių 50 mil. gaunami iš Maskvos, o kiti surenkami kitais būdais.

Tokių penktosios kolonos agentų, nors ne tokių stiprių, yra ir kituose kraštuose. Jie gauna įsakymus iš Kremliaus ir juos aklai vykdo. Tokių yra net tokiose organizacijose, kurios, atrodo, kovoja prieš komunizmą, bet iš tikrųjų skleidžia netikras žinias, stengdamiesi suklaidinti lengvatikius ir juos paimti savo įtakon. Tai tikrieji tautų duobkasiai.

LIEPOS 9-TOJI ARGENTINOJE

Liepos 9 d. Argentina iškilmingai atšventė 136 metų savo Nepriklausomybės sukaktį. Šioje laisvės šalyje yra radę prieglaudą netoli 30.000 lietuvių.

Kremlius keičia kortas

Rašo Pranys Alšėnas

Visi, kas seka spaudą, bus pastebėję sovietinių diplomatų pakeitimus. Kremlius tai padarė be jokio triukšmo, patylomis. Tačiau stebinčiam šio meto pasaulio politiką, šis reiškinys vis dėlto daug ką gali pasakyti.

Visi pakeistieji diplomatai yra dideli Sovietų Sąjungos šulai. Jų Kremlius negalėjo kaitalioti be reikalo. Aleksandras Paniuškinas, Georgijus Zarubinas ir Andriejus Gromyko... Tai stambios bolševikiškos žuvys. Vienas iš jų šnipinėjo Vašingtone, kitas — Londone, o trečias — dar labai neseniai kaišiojo baslius į JT vežimo ratus, kol buvo sugrąžintas į Maskvą pagelbėti senstančiam garsiajam prokurorui Višinskui. Gi dabar Stalinas nusprendė, kad visiems šiems "tūzams" reikia pakeisti "klimatą". Todėl jis ir pasiuntė Paniuškiną į Pekiną, Zarubiną į Vašingtoną, o Gromyko — į Londoną. Į paskutiniojo vietą pagelbėti pražilusiam ir dantis išbarsčiusiam Višinskiui iš Berlyno pašaukė ambasadorių Gregorijų Puškiną.

Šios katveriukės pergrupavimas rodo, jog Maskva pajuto jai negeistinų apraiškų laisvajame Vakarų pasaulyje. Kremlius aiškiai pamatė, kad jo varoma "taikos akcija" pakibo ore. Jis, matyt, įsitikino, kad nebus galima grobti kraštą po krašto, prisidengus nekalto ėriuko kailiu, kaip iki šiol buvo daroma. Matyt, Stalinas nusprendė, kad ateityje, norint ką nors pagrobti iš vakariečių panosės, reikės gudresnių diplomatinių pastangų, o kartais gal ir daugiau tokių triukų, kaip Korėjoje. Anglų spauda jau spėja, kad bolševikai pradėsią "taikos akciją" iš kitos pusės...

Šiame straipsnelyje norisi apžvelgti minėtųjo sovietų diplomatų charakteristiką, kad labiau paaiškėtų jų tikslai ir Kremliaus siekimai, sukeičiant šiuos tris "muškietininkus".

PANIUŠKINAS

Tai buvęs sovietinis ambasadorius Vašingtone, o dabar perkeltas į Raudonąją Kiniją — Pekinan. Tai labai charakteringa! Kai amerikiečių konfliktas su kinais pasiekė pačią viršūnę ir pasitraukimas iš jo Mao-Tse-Tungui, o tuo pačiu ir Maskvai reikštų pralaimėjimą, gi žingsnis į priekį — gal ir pasaulinį karą, tai į Raudonąją Kiniją ambasadoriumi pasiunčiamas toks žmogus, kuris gerai pažįsta amerikiečių politiką ir yra patyręs daug tos politikos užkulisių. Pekine jam teks duoti "draugams" kiniečiams patarimus, kaip jankius suvaryti į "ožio ragą". Tas pats Paniuškinas bus geras patarėjas Kinijos raudonajam "carui" ir Formozos reikaluose, kurie kaip krislas seniai graužia Mao-Tse-Tungo akį. Juk tas pats Paniuškinas 1939 — 45 m. buvo ambasadoriumi prie Čiangkaišeko. Taigi gerai pažįsta tiek amerikiečių, tiek ir Čiangkaišeko galvoseną. Iš to galima daryti išvadą, kad Kremlius skaitosi su galimybe dėl visiško situacijos paaštrėjimo Tolimuosiuose Rytuose.

ZARUBINAS

Buvęs ambasadorius Londone, dabar perkeltas į Vašingtoną. Tai "diplomuotas" šnipinėjimo meisteris. Jis gerai žinomas Kanadoje Guzenkos šnipinėjimo byloje, iš kurios išėjo sausomis rankomis. Teismas patvirtino, kad "Zarubinas į šnipinėjimo aferą nėra įsivėlęs"... Jis gi tuomet buvo karinis Maskvos atašė Ottawoje. Koks tai keistas susiklostymas: atseit, ambasados ir atašė įstaigos eiliniai tarnautojai šnipinėjo, o jų šefai — ne...

Beto, Zarubinas yra žinomas, ypač lenkams, iš kitos pusės. Iš lenkų, buvusių katorgininkų Kozielsko stovykloje, tenka patirti, kad Zarubinas buvo tos stovyklos komendantas, ir prie jo dešimtys tūkstančių lenkų karininkų buvo išvežti į Katyną ir sušaudyti. Ar iš tikrųjų tas pats Zarubinas buvo stovyklos komendantu, nėra visiškai aišku, tačiau karinis laipsnis, pavardė ir veidas iš fotografijos gyvam likusiam buv. penkų pulkininkui visiškai panašūs...

Zarubinas šiuo metu išvyko iš Londono, kaip ir anuomet iš Ottawos, atidengus Anglijos sostinėje naują šnipinėjimo tinklą, į kurį įveltas sovietų ambasados sekretorius ir britų užs. žinių telegrafistas. Žinoma, jis iš Londono atvyksta į Vašingtoną visiškai "švarutėlis". Kodėl ne? Juk jam ir ten bus gražaus darbo, ypač tada, kai kalbama, kad JAV gamina kažkokius naujus atominius ginklus, atominius motorus povandeniniams laivams ir pan.

GROMYKO

Jis buvo Sovietų delegatas prie JT. Po nesekmės Sovietams San Francisco mieste taikos su Japonija konferencijoje, jis buvo atšauktas į Maskvą ir paskirtas Višinskio pavaduotoju. Dabar — išvyko ambasadorium į Londoną. Šis Gromyko "degradavimas" iš užs. reik. ministerio pavaduotojo į ambasadorius netenka skaityti Kremliaus nemalome. Patys anglai prileidžia, kad Stalinas nusistatė šion vieton skirti ypatingai savo žmogų. Juk Anglija yra "stebuklingas kraštas". Jame yra daug kvaiktelėjusių, reikalaujančių užmegsti glaudesnius ryšius su Maskva, ypač prekybos srityje. Taigi sovietams reikia tai išnaudoti. Gromyko tikslas ir bus "suartėjimo anglų su sovietais" akcija, o tuo pačiu didelės pastangos kaip nors įvaryti kylį tarp Amerikos ir Didž. Britanijos santykių. Taip trumpai atrodo naujasis Maskvos manevras.

Sovietinis Genocidas ir Lietuva

Tokia antrašte įsidėjo mums labai palankų 220 eilučių straipsnį žymiausias Kordobos dienr. "Los Principios" birželio 15 d. Straipsny išaiškinama žodžio "genocidas" (tautžudybė) prasmė ir duodama trumpa šio sovietų nusikaltimo istorija. Toliau kalbama apie dabar vykdomą sovietinį genocidą Lietuvoje ir paminima, kad lietuviai mini savo okupacijos ir pirmųjų išvežimų sukaktį kaip tik šią dieną. Straipsnis parašytas gerai pažįstančio Lietuvos reikalus, pasirašytas Renee Dolcrox, ir su užuojauta mūsų kančiančiai tautai.

Atgaivinama Liet. Enciklopedija

Lietuviškoji Enciklopedija atgaivinama Amerikoje. Ji būtų mūsų tremtyje praleisto laiko vertingiausias įnašas į mūsų Tėvynės kultūrinį lobyną ir ta jai dovana mums dvigubai naudinga: ir Tėvynėn parkeliavus ir emigracijoje tebesant.

Kadangi šis darbas yra visų lietuvių bendras reikalas, tai svarbu, kad susidarytų galimybės jį įvykdyti. Todėl reikalingi yra tos Enciklopedijos talkininkai — vyrai ir moterys — jos atstovai visose lietuviškose kolonijose. Pagal išgales už darbą bus atlyginama. Dėl sąlygų ir visų informacijų tuojau kreiptis į JUOZĄ KAPOČIŲ, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

TRUMPAI

● "Savaitės Žinios" iš Vokietijos praneša, kad gegužės 28 d. Kaukazo tautos: Armenija, Azerbeidžanas, Georgija ir Šiaurės Kaukazas surengė 34 metų šių tautų nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Jame dalyvavo amerikiečių, vokiečių ir visų pavergtųjų tautų atstovai. Kalbėtojai pabrėžė, kad visos šios keturios tautos yra pribrendusios valstybinei nepriklausomybei ir dėl jos kovoja. Minėjime dalyvavo Liet. A B N Centrinės Delegatūros pirm. J. Gytis. Jis perdavė linkėjimus Kaukazo tautoms greičiau išsikovoti nepriklausomybę.

● Slovakijos Išlaisvinimo Komitetas, vadovaujamas prof. Durčansky, griežtai pasisako prieš bolševikinę okupaciją ir prieš Čekoslovakijos egzilinės politikos siekimus vėl pavergti Slovakiją.

● Liepos 25 d. iki rugpiūčio 1 d. Berlyne yra ruošiamas plataus masto tarpt. teisininkų kongresas, kurį sušaukti mintį iškėlė vokiečių Rytų zonos Vakaruose įsikūręs Laisvųjų Teisininkų Sambūris. Šis sambūris kovoje dėl žmogaus teisių Vokietijoje suvaidinęs didelį vaidmenį, minimajam kongresui ir vadovauja. Jame dalyvaus žymiausi pasaulio teisininkai, iš viso apie 130. Iš lietuvių yra pakviesti dalyvauti VT narys doc. M. Brakas, iš JAV — Dr. Ant. Trimakas ir iš Vokietijos — Dr. J. Sakalauskas. Kongresas kviečia vieną iš lietuvių teisininkų skaityti referatą apie teisinio gyvenimo raidą Lietuvoje pastaraisiais metais.

● Kai kurie laisvojo pasaulio laikraščiai, kaip šveicarų "Neue Zuericher Nachrichten", "Die Tat" ir k. iškelia Trumano neseniai pareikštas mintis pavergtiems kraštams, ypač pabaltiečiams jų Gedulo Dienos proga, kuriomis jis pareiškia, kad tie pavergtieji kraštai bus greitai išlaisvinti. Iš to daro išvadą, kad Rytų Europos išlaisvinimas priklauso nuo JAV užsienių politikos, taip pat, kad tie pareiškimai reiškia, jog karas yra neišvengiamas.

Se Intensificará la Producción de Carne

Del mismo modo que el Gobierno Justicialista se preocupa de intensificar la producción agrícola, está adoptando diversas medidas para que esa otra industria que se llama producción pecuaria, se ponga a tono, no sólo con las necesidades del país, sino también para atender con amplitud las demandas que cotidianamente se nos hacen desde el exterior.

Es bien sabido que nuestras carnes son consideradas las más apetitosas del mundo por una serie de razones que no es necesario especificar. Buenos campos de pastoreo, excelentes condiciones alimenticias por la calidad de nuestras praderas y los cuidados que se prestan para que las haciendas argentinas sean sanas, constituyen una razón fundamental para que los más exigentes mercados externos tengan puestos sus ojos en nuestros productos.

Si bien es cierto que diversos fenómenos climáticos perjudicaron la incrementación de nuestra ganadería, no son menos censurables las maniobras puestas en juego por algunos criadores, cuya política antiargentina se caracterizó por el inconsiderado sacrificio de vientres aptos para la multiplicación de la especie. De ello tiene pleno conocimiento el Gobierno, que no tardó en adoptar severas medidas para evitar que la siniestra maniobra siguiera realizándose.

El estado está decidido ahora a fomentar la producción de carne y para ello, siguiendo las directivas del general Perón, en una reunión efectuada recientemente por el Consejo Económico Nacional y con vistas al cumplimiento del Plan Económico de 1952, se ha dispuesto estimular la obtención de ganado apto y de buena calidad en tiempo mínimo.

Con tal fin y teniendo en cuenta la conveniencia de facilitar por todos los medios la más completa utilización de los campos de invernada con el objeto de evitar el envío de animales para consumo que no han llegado a su mejor estado de preparación, se ha resuelto reducir en un 50 por ciento los fletes de ganado que se transporte con ese destino. La medida ha sido adoptada de común acuerdo con el Ministerio de Transportes.

Dispúsose, asimismo, que el Instituto Ganadero Argentino, al fijar los precios, contemple una escala gradual de aumento durante los meses críticos de invierno para las haciendas engordadas con forrajeras artificiales.

Pero no paran allí las medidas gubernamentales. En lo que se refiere a los créditos bancarios especiales para invernadores, el Ministerio de Finanzas informa que los bancos continuarán atendiendo en la medida necesaria, los préstamos que soliciten los ganaderos que no estén en condiciones de afrontar por sí mismos los desembolsos que exige la invernada. Esos préstamos serán acordados mediangor para agilizar los trámites a fin de te la actualización de las normas en vique sean resueltos con toda rapidez.

No cabe duda que este patriótico empeño del gobierno por fomentar la producción de nuestras carnes ha de ser acogido por todos los buenos argentinos con la dedicación que exige la solución de un problema de indiscutible interés nacional.

Intensificación de las Explotaciones Hidrológicas

Una de las principales preocupaciones del gobierno justicialista ha sido en todo momento la intensificación de los estudios hidrológicos tendientes a resolver uno de los problemas más vitales de numerosas regiones del país; la provisión de agua potable y para los servicios sanitarios en general.

Es sabido que en diversas zonas argentinas, aparentemente áridas, ya que el caudal de lluvias que reciben por año es pequeño, o por que carecen de corrientes de agua aprovechables, se ha podido operar una gran transformación por medio de la búsqueda de napas subterráneas. Tal el caso de algunos lugares de Santiago del Estero, que se ha convertido en vegetales, realmente, en virtud de que la iniciativa oficial, conjuntamente con la privada ha llevado a cabo diversas obras de captación de de aguas subterráneas.

El gobierno justicialista ha tenido en cuenta tales factores y donde por diversas razones no ha sido posible efectuar las grandes obra de diques y embalses artificiales destinados al regadio de vastas zonas ha efectuado perforaciones y cateos para librar al servicio público pozos de agua de diversas capacidades. En fecha reciente, por intermedio de la Dirección Nacional de Minería dependiente del Ministerio de Industria y Comercio de la Nación se ha finalizado, en la localidad de San Javier, provincia de Córdoba, el trabajo de perforación de un pozo que a los 150 metros de profundidad ha descubierto una capa de agua de la que se puede extraer unos 20.000 litros por hora.

Tal hecho adquiere una gran significación particularmente para la intensificación de la producción minera en esas regiones, aparte de los consiguientes beneficios para el consumo domiciliario, y de las ventajas para la agricultura y ganadería, ya que en esa región existen grandes extensiones de tierra aptas para ello.

Por otra parte, también, en esos lugares semiáridos y de características mineralógicas utilizables, se podrán instalar establecimientos para el beneficio de minerales y otros aspectos de su laboreo, como así también chacras experimentales que contribuirán a incrementar la producción del agro.

La política hidrológica del justicialismo, pués, se desarrolla sostenidamente, y con inmediatos beneficios para la economía nacional.

Mūsų Prekybos Laivyno Dabartis ir Ateitis

(PRESENTE Y FUTURO DE NUESTRA FLOTA MERCANTE)

Toks našus kraštas, kaip mūsų, kurio prekyba pasiekia ypatingus skaitmenis, negalėjo nepagalvoti apie įsigijimą prekybinio laivyno, kuris pristatytų mūsų didžiulius ir nepaprastų turtų vaisius į viso pasaulio uostus. Taip pat nebuvo galima patikėti svetimiems laivams mūsų kraštui reikalingų prekių įvežimą ir išvengti aukštų pergabenimo mokesčių, kuriuos dar taip neseniai turėjome mokėti.

Mūsų laivyno padidėjimo ir jo sutvirtinimo pradžia reikia laikyti tą istorinį momentą, kada generolo Peron vyriausybė nutarė pasidaryti nepriklausoma nuo jūrinio "pool", kuris kontroliavo senųjų vienetų laivininkystę, išnuomotą mūsų kraštui.

Galima tvirtinti, kad nuo šio momento buvo išlaisvinti visi laivai, plaukiojantieji pasaulio vandenyse su mūsų valstybės vėliava. Lygiagrečiai buvo užsakyta pastatydinti, 1946 — 1951 m. vyriausybės plano ribose, keletas modernių vienetų, kurie įgalino Argentiną pasidaryti viena pirmos eilės pajėgų prekybinės laivininkystės atžvilgiu.

Šitokia atnaujinimo politika, pakeičiant senus mažos talpos laivus vienetais, kurie yra paskutinis technikos žodis, suteikė kraštui galimybę susilyginti pajėgumu ir ekonomingumu su kitų kraštų laivais.

Reikia pabrėžti, kad 1946 m. mūsų kraštas turėjo 600.000 tonų talpos laivyną, kurio 259.557 tonos priklausė valdžios ir 367.303 tonos privatinėms bendrovėms. Tačiau įvyko taip, kad 1951 m. mūsų prekybinis laivynas, išskiriant naftos ir karinius prekybos laivus, pasiekė 1.162.727 tonas, kurių 887.874 tonos priklauso valstybei, o 274.853 tonos privatinėms bendrovėms.

1951 m. buvo įjungti keturi laivai, skaičius, kuris ateityje dar padidės, nes vyriausybė, tautos interesų skatinama, toliau didins savo laivų talpą, kad pajėgtų pervežti didžiąją Argentinos mainų prekybos dalį.

Šalia naujų laivų statybos, vyriausybė numatė ir paskatino dirbtuvių ir plaukiojančių dokų didelės talpos laivams įrengimą ir net aprūpino visomis reikalingomis mašinomis bei įrankiais, kad tuo būdų tinkamai patarnautų mūsų prekybiniam laivynui. Ir tuo pačiu metu, kai užsieny statomi didžiuliai laivai, galima iš anksto tvirtinti, kad netrukus ir čia, mūsų tarpe, pamatysim didelės talpos laivų skeletus, nes tai yra logiška: Argentinos žemėje viskas yra galima, kol turime vyriausybę, kurios vienintelis tikslas yra nuolat skatinti mūsų tėvynės supramoninimą.

J. Grišmanausko "Tolimieji Kvadratai"

Iš spaudos mūsų visuomenė jau yra girdėjusi bendrais bruožais apie drąsius lietuvius žvejus. Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu, jie jau trečias mėnuo važinėja po JAV lietuvių kolonijas. Betgi jie negali aplankyti kitų kraštų lietuvių ir jiems smulkmeniškai viską išpasakoti. O jie pasakoti turi labai daug ko apie tai, kaip savo gimtajame krašte už savo, kaip žmogaus ir lietuvio, teises kovoja ir kenčia mūsų artimieji Lietuvoje.

Žinoma, viso to negalima surašyti, bet platų vaizdą apie tai skaitytojui patiekia Juozas Grišmanauskas. Jis yra vienas tų trijų, kurie, rizikuodami savo gyvybe, prasiveržė į laisvę. Kartu su laivo kapitanu Lionginu Kublicku jis savo pabėgimą planavo ištisus metus. Trečiasis jų — Edmundas Paulauskas — prie jų pabėgimo prisijungė jau laive, pakeliui į laisvę.

Gimęs ir augęs kaime, o paskui žemės ūkio mokyklą baigęs ir, kaip žemės ūkio darbuotojas, pažinęs visą sovietinio rojaus ūkininkų gyvenimą, Juozas Grišmanauskas dideliu vaizdumu aprašo tą lietuvio prisirišimą prie savo protėvių žemės ir kovą už ją iki paskutiniųjų, vedančią net iki Sibiro. Turėjęs progos tarnybiniais reikalais pakeliauti po kraštą, jis galėjo geriau pamatyti žmonių gyvenimą, pajusti nuotaikas ir pažinti jų viltis. Šitai jis ir aprašo, pavaizduodamas juos tikrais atsitikimais, kur tai yra galima, nes, savaime suprantama, kad dėl Lietuvoje likusių saugumo, retkarčiais jis yra priverstas nutylėti vietų ir asmenų vardus.

Be ūkininkų, plačiai paliestas ir darbininkų gyvenimas, jų darbas ir materialinė bei dvasinė būklė. Atskirais skyriais autorius apželgia lietuvių priešinimąsi bolševikams, tiek aktyvų, paremtą ginklu, vykdomą partizanų, tiek pasyvų, kurį vykdo kiekvienas lietuvis savo širdyje ir kurį pabrėžia kasdien, kovodami už savo buvimo, tautos ir religijos reikalus. Knyga užbaigiama pabėgimo istorijos aprašymu. Iš aprašymų spaudoje nemaža asmenų yra susidarę gana blankų vaizdą, ir jiems atrodo, kad tas pabėgimas buvęs gerai užtikrintas, kad lietuviai rusus užkalę laivo kajutėse ir taip atplaukę iki Švedijos.

Tikrumoje tas užkalimas nebuvo toks paprastas. Trys vaikinai gerokai prisiprakaitavo, ligi prisikasė kranto, kai apačioje esantieji rusai veržėsi ir pro langą ir pro angą, o laivas kurį laiką visiškai neplaukė Švedijos link, tik sukosi vietoje.

Tolimieji kvadratai, kurių vardą J. Grišmanauskas pasirinko savo knygai, yra ne tik ta riba, į kurią žvejai plaukdavo žuvauti vasaros metu apie 70 mylių nuo Lietuvos kranto, bet jie yra simboliškai pavadintas jauno laivo kapitono ir bocmano pabėgimo sumanymas, o paskui ir žygis, vedęs į laisvę. Jų žygio tikslas atrodė jiems toks pat tolimas ir nepasiekamas, kaip ir patys tolimieji kvadratai, kada net ištisus metus laiko reikėjo išlaukti, ligi tenai bus galima nuplaukti. O jau iš tolimųjų kvadratų, kada žuklėms išplaukiama 6—7 dienoms, daug lengviau be įtarimo ir nepastebėtam pasišalinti.

Tuos tolimuosius kvadartus jie ir pasiekė, o atsiradę ten, pasiekė ir savo svajonių tolimuosius kvadartus — jie išlipo į laisvą Švedijos krantą.

Daugelis, kuriems patiems teko bėgti nuo priešo, ypač nuo bolševiko, ir paskui atsidurti laisvėje, dvigubai pergyvens su autoriumi, kai skaitys:

"Ir visi mes, visaip apautomis kojomis, stovėjome ant žemės. Ir, jeigu jos mes nebučiavome, tai gal tiktai dėlto, jog bučiuojama viena žemė — gimtoji... Žiurime į jūros pusę, atgal. Galvojame, kada vėl būsime aname krante, Lietuvoje — laisvoje jau — ir vėl atsisukame į šitą krantą ir pakylame eiti trobesių link. Žygiuojame pieva. Pievoje ganosi karvės, linksmi ėriukai, švariom garbanėlėm, žvaliai striksi šitoje pievoje, per kurią einame mes — laisvi žmonės. Ir iš šito laisvės pajautimo mūsų širdys šokinėja, ir mūsų žingsniai darosi tokie pat guvūs ir džiugūs, kaip tų baltagarbenių ėriukų".

Šita pastraipa baigiasi pati knyga. Ji prasideda aprašymu tų įvykių, kurie prasidėjo Žemaitijoje, kai ją užgriuvo grįžimo frontas ir prasidėjo antroji ir dabar trunkanti bolševikų okupacija. Beveik visa akcija vyksta Žemaitijoje, bet paliečiamas Vilnius ir Klaipėda. Knyga parašyta ir skaitoma lengvai.

Knygą išleido Juozas Kapočius Brooklyne. Knygos viršelis dailininko V. K. Jonyno, o kaina 2 dol. Viso 192 psl. su autoriaus ir visų trijų žvejų nuotraukomis ir gaidomis dainų, šiuo metu dainuojamų Lietuvoje.

● Po ilgų rietenų tremtyje gyveną Čekoslovakijos politikai sudarė Laisvosios Čekoslovakijos Tarybą egzilinės vyriausybės pavyzdžiu. Jos pirmininkas yra buvęs min. pirm. Dr. P. Zenklis.

PAER LAGERKVIST

Išsigynimas

(Ištrauka iš romano "Barabas")

(Pabaiga)

Prokuratorius tuoj kreipėsi į Sahaką ir Barabą ir pradėjo jų klausinėti apie jų kilmės, vietą, už ką jie buvo nubausti, kaip jiems pavykę išeiti iš kasyklų, kas jiems padėjęs tai sutvarkyti. Visą laiką kalbėjo jis visai maloniai. Paskui jis atsikėlė, perėjo per kambarį, jie stebėjosi, kad jis iš tikrųjų buvo augšto ūgio. Jis priėjo prie Sahako ir paėmė už jo vergo lentelės, pažiūrėjo į ženklą ir paklausė, ar jis žinąs, ką tai reiškią. Sahakas atsakė, kad tai Romos valstybės ženklas. Prokuratorius palingavo galva ir tarė, kad tai tiesa ir kad Sahukas priklausąs jai. Paskui jis atvertė lentelę ir tikrai susidomėjęs žiūrėjo į ją, visai nerodydamas jokio nustebimo tuo slaptu įrašu antroje pusėje: "Christos Iesus" — skaitė jis, o Sahakas su Barabu buvo nežmoniškai nustebę, kad jis galėjo suprasti tuos ženklus, išskaityti šventąjį Dievo vardą.

—Kas jis toks? — paklausė jis.

—Mano Dievas, — atsakė truputį drebančiu balsu Sahakas.

—Ahaa. Neprisimenu, kad tokį vardą būčiau kur girdėjęs. Bet dievų tokia daugybė, negi gali žmogus susivaikyti tarp jų. Ar tai buvo krašto dievas?

—Ne, — atsakė Sahakas. — Tai visų žmonių Dievas.

—Visų žmonių? Ką sakai? Iš tikrųjų neblogai, o aš net negirdėjau kalbant apie jį. Tikrai, turiu pasakyti, kad savo garsą jis iš tikrųjų gerai paslėpęs laiko.

—Taip, — atsakė Sahakas.

—Visų žmonių dievas. Tai ir jo galia neturėtų būti jau tokia maža. Kuo jis grindžia ją?

—Meile.

—Meile?... Pagaliau, kodėl gi ne. Na, į tai aš nesimaišysiu, tu gali tikėti, kaip tu nori. Bet kodėl tu nešioji jo vardą vergo lentelėje?

—Nes aš jam priklausau, — atsakė Sahakas kiek drebančiu balsu.

—Taip? Priklausai jam? Kaipgi tu gali jam priklausyti. Ar tu tada jau nebepriklausai valstybei, kaip kad tasai ženklas rodo? Ar tu ne valstybinis vergas?

Sahakas neatsakė nieko. Jis tik stovėjo akis nuleidęs.

Pagaliau tarė romėnas, bet tarė visai nepiktai:

—Tu turi į tai atsakyti. Mums turi būti aišku, supranti tu. Ar tu priklausai valstybei? Pasakyk man.

—Aš priklausau Viešpačiui savo Dievui, — tarė Sahakas nepakeldamas akių.

Prokuratorius stovėjo ir stebėjo jį. Jis pakėlė jo galvą ir pažvelgė į jo sudegusį veidą, veidą buvusį tirpyklose. Jis nesakė nieko ir po valandėlės, pamatęs ko norėjo, jis vėl paleido jo smakrą.

Paskui jis priėjo ir atsistojo prie Barabo ir, apversdamas jo vergo lentelę, paklausė jo:

—Na, o tu? Ar ir tu tiki į tą meilės pilną Dievą?

Barabas neatsakė nieko.

—Pasakyk. Ar tiki?

Barabas papurtė galvą.

—Netiki? Tai kodėlgi tu nešioji jo vardą lentelėje ant krūtinės?

Barabas tylėjo kaip tylėjęs.

—Argi jis ne tavo dievas? Ar įrašas to nerodo?

—Aš neturiu jokio Dievo, — pagaliau atsakė Barabas taip tyliai, jog vargu buvo galima nugirsti. Bet Sahakas ir romėnas girdėjo. Sahakas pažvelgė į jį nusivylimo, skausmo ir nustebimo pilnu žvilgsniu dėl jo nesuprantamų žodžių, kad net pats Barabas pajuto, kad žvilgsnis pervėrė jį ligi pat gelmių, nors to žvilgsnio jis ir nematė. Ir romėnas buvo nustebęs.

—Aš taip ir nebesuprantu dabar, — tarė jis. — Kodėlgi tu tat nešioji tą "Christos Iesus" įrėžtą savo vergo lentelėje?

—Nes aš labai norėjau tikėti, — atsakė Barabas nepažvelgęs nė į vieną iš jų.

Romėnas pažvelgė į jį ir jo iškentėjusį veidą, į kirtį po akimi ir į jo kietas, stambias lūpas, kuriose dar daug jėgų buvo likę. Žvilgsnio jo akyse nesimatė jokio, ir jis nebuvo visai tikras, ar jis sutiks kokį žvilgsnį, jeigu jis ir pakeltų jo galvą kaip kad ano antrojo. Bet jam nė į galvą nebūtų atėję pasielgti su juo, kaip su antruoju. Kodėl? To ir jis pats nežinojo.

Jis vėl kreipėsi į Sahaką:

—Ar tu supranti, ką tatai reiškia, ką tu pasakei? Tai reiškia, kad tu eini prieš ciesorių. Ar tu nežinai, kad ir jis yra dievas ir kad jam tu priklausai, juk jo ženklą tu nešioji vergo lentelėje, o tu sakai, kad tu priklausai kitam, nežinomam dievui ir net jo vardą įrėžęs nešioji lentelėje ant krūtinės, norėdamas parodyti, kad tu nepriklausai ciesoriui, o jam. Ar ne taip?

—Taip, atsakė Sahakas virpančiu balsu, bet jis jau nedrebėjo taip, kaip pirma.

—Ir to griežtai laikais tu?

—Taip.

—Bet ar tu nesupranti, ką tu tuo užsitrauki?

—Taip. Aš tai suprantu.

Romėnas pertraukė valandėlę ir pagalvojo apie tą vergų dievą, apie kurį jis iš tikrųjų labai daug paskutiniu laiku buvo girdėjęs, apie tą apdujėlį Jeruzalėje, kurs ir pats susilaukė vergo mirties... "Atleis visus pančius"... "Paties Dievo vergas, kurį jis išlaisvins". Iš tikrųjų tai nėra jau toks nepavojingas mokslas... O toks veidas, kaip kad šio vergo, jokiam vergų savininkui nepatiks...

—Jeigu tu atsižadėsi savo tikėjimo, nieko pikto tau neatsitiks. Ar nori?

—Aš negaliu to padaryti, — atsakė Sahakas.

—Kodėl gi negali?

—Aš negaliu išsiginti savo Dievo.

—Keistas žmogus... Tu gali suprasti, kokia bausme būsiu priverstas tave nubausti. Ar tu iš tikrųjų jau toks drąsus, kad net mirti galėtum už savo tikėjimą?

—Tai ne nuo manęs priklauso, — atsakė Sahakas tyliai.

—Tu neatrodai jau toks drąsus. O gyvenimas tau ar nebrangus?

—Taip, — atsakė Sahakas. — Jis man brangus.

—Jeigu tu neatsižadėsi to savo dievo, niekas kitas tau nepagelbės. Tu turėsi mirti.

—Aš negaliu netekti Viešpaties savo Dievo.

Romėnas patraukė pečiais.

—Tada aš nieko negaliu tau padaryti, — tarė jis ir nuėjo prie stalo, kur jis pirma sėdėjo jiems atėjus. Jis sudavė nedideliu dramblio kaulo plauktuku į marmurinę stalo lentą.

—Tu esi toks pat pakvaišėlis, kaip ir tas tavo dievas, — pridėjo jis lyg pusiau sau sakydamas.

Belaukiant, kol ateis sargybinis, prokuratorius priėjo prie Barabo, atvertė jo vergo lentelę, ištraukė savo durklą ir smaigaliu perbraukė žodžius "Christos Iesus", įrėžtus lentelėje.

—Iš tikrųjų to jau ir nebereikėtų, tu ir taip juo netiki, — tarė jis.

Sahakas pažvelgė į Barabą tokiu žvilgsniu, kuris lyg ugnis jį degino, žvilgsniu, kurio jis niekada neužmiršo.

Sargybinis išvedė Sahaką, Barabas pasiliko. Prokuratorius pagyrė jį už jo protingą elgesį ir tarė norįs jį už tai kuo nors apdovanoti. Jis galįs užsiregistruoti pas šių namų vergų vedėją ir gauti kitą geresnį darbą.

Barabas staiga pažvelgė į jį, ir romėnas pamatė, kad ir Barabo akyse buvo žvilgsnis, nors ir nepavojingas. Neapykanta glūdėjo ir drebėjo jame, lyg smaigalis strėlės, kurios niekada nebus galima iššauti.

Barabas nuėjo daryti taip, kaip jam buvo įsakyta.

Kai Sahakas buvo kalamas prie kryžiaus, Barabas lindėjo už hibisko krūmokšnių kiek atokiau, kad jo draugas ant kryžiaus nepamatytų jo. Bet Sahakas jau iš anksto buvo tiek prikankintas kad jis vistiek nebūtų jo supratęs...

Iš švedų kalbos išvertė **Juozas Lingis.**

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

TAUTOS FONDO ATSTOVYBEI ARGENTINOJE ĮSISTEIGUS

Šiuo metu VLIKas yra vienas svarbiausiųjų veiksnių Lietuvos išlaisvinimo darbe užsieniuose. Jo veiklos našumas ir sėkmingumas didele dalimi priklauso nuo medžiaginių išteklių. Juos užtikrinti veikia Tautos Fondas. Savo nepaprastai svarbaus ir atsakingo uždavinio vykdyme T. F. remiasi Lietuvos išeiviais. Nuo kiekvieno lietuvio atskiros paramos priklauso pasisekimas Lietuvos išlaisvinimo darbas Vakaruose.

Tautos Fondas neprašo išmaldų. Jis laukia ir tikisi, kad kiekvienas lietuvis, suprasdamas ir įvertindamas reikalo ir meto svarbą, įsipareigos jį remti nuolatiniu įnašu, atlikdamas svarbią tautinę pareigą.

Iki šiol T. F. reikalais Argentinoje rūpinosi ARL Benldruomenė. Susidarius T. F. Atstovybei, ši, veikdama visiškai svarankiškai, tam darbui vadovaus ir jį plės. ARLB, LICA ir mūsų spauda pažadėjo T.F.A.A. savo bendradarbiavimą. Reikia tikėtis, kad visi, nuo lietuviškų organizacijų vadovų iki eilinių tautiečių, ateis į talką šiam kilniam darbui. Vieningom jėgom įrodysim, kad reikale įvertinam Lietuvos išlaisvinimo pastangas ir neatsiliekam nuo savo brolių kituose kraštuose.

VASARIO MĖN. VAJAUS AUKOS TAUTOS FONDUI

Daugelis aukojusių T. F. Vasario mėn. vajaus proga, kaip ir rinkusių aukas, pareiškė pageidavimą, kad aukotojų pavardės būtų paskelbtos mūsų spaudoje. Tačiau sutikta dvi svarbios kliūtys tą pageidavimą patenkinti. Viena, dėl mūsų laikraščių apimties sumažinimo yra beveik neįmanoma skelbti ilgus sąrašus aukojusių, rimtai nesusiaurinant reikalingiausių informacijų dalį. Antra, daugelio aukojusių pavardės yra neįskaitomos. Tai praleidus, sąrašų skelbimas ne tik virstų betikslis, bet ir sukeltų nepaminėtųjų nepasitenkinimą.

Jieškant tinkamos išeities, ARLB C. V. nutarė pakvituoti gautus aukų lapus, pažymint, kad pinigai priimti pilnai, ir grąžinti juos organizacijoms bei asmenims, rinkusiems aukas. Tuo būdu aukotojai galės bet kuriuo metu pasitikrinti asmeniškai. Kas liečia aukas, surinktas Vasario 16 minėjimo proga Lietuvių Salėje Avellanedoje, lapai bus perduoti LICA iždininkui. Tikimasi, kad, žinant visas aplinkybes, ši išeitis visus geriausiai patenkins.

LIETUVIO PASAS IR AUKŲ ŽENKLIUKAI

Tvarkos ir greito atsiskaitymo sumetimais, T. F. stengiasi tinkamai pažymėti kiekvieną rėmėjo auką. Kiekvienam tautiečiui, aukojančiam pirmą kartą ne mažiau 7 ar 10 pesų, bus įteiktas T. F. Lietuvio Pasas. Šis pasas NETURI JOKIO DIPLOMATINIO AR KONSULIARINIO POBŪDŽIO. Tai yra tik meniškai pagaminta knygutė, liudijanti pirmą T. Fondui auką. Paso viduj palikti tušti lapai yra lipdymui įvairių verčių ženkliukų, kad atžymėtų tolimesnes aukas. Tokiu būdų kiekvienas aukotojas savo žinioj turės pilną atsiskaitymą už paramą T. Fondui ir kartu akivaizdų įrodymą, kad jis atliko savo lietuvišką pareigą sunkiausiu mūsų Tėvynei metu.

● Birželio 29 d. Lietuvių Klube buvo verslininkų susirinkimas, kuriame Bendruomenės reikalais kalbėjo L. Sruoga, T. F. ižd. P. Vaitkevičius, K. Norkus, p. Staškevičiūtė, V. Andriuška, E. Miščenkienė ir k. ARLB sekretorius L. Sruoga įteikė pirmąjį Lietuvio Pasą Tautos Fondo Atstovybės Argentinoje pirmininkui Jonui Čikštui, palinkėdamas sėkmingai vesti toliau T. F. darbą mūsų kolonijoje. Verslininkai savo pasitarimuose nusprendė labiau susiorganizuoti, kad geriau galėtų pasirodyti prieš svetimtaučius.

● ARLB Villa Lugano Apylinkės naujoji valdyba savo pirmajame posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Naruševičius, vicepirm. A. Mikelionienė, sekr. Ant. Rimkevičius, ižd. R. Klimanskis, nariais J. Laucius ir p. Gronskienė. Revizijos komisija sudarė: J. Vedegys, V. Norkaitis ir J. Naruševičius. Naujoji valdyba pasiryžusi kreipti dėmesį į naujų narių rinkimą, artimoj ateity padaryti kelis parengimus ir suorganizuoti tautinių šokių grupę. Tautinių šokių grupei apsiėmė vadovauti Ant. Mikelionienė ir Irena Stašaitytė. Vaikai ir jų tėveliai prie to darbo mielai dedasi.

MONTEVIDEO LIETUVIAI

IŠRINKTA BENDRUOMENĖS VADOVYBĖ

Birželio 29 d. Kultūros Dr-jos patalpose įvyko URB pastovių organų rinkimai. Dalyvavo beveik visi pilnateisiai nariai, ir susirinkimas, pirmininkaujant A. Kaušiniui, praėjo labai pakilia nuotaika. Organizacinio Komiteto vardu apžvalgas padarė V. Dorelis ir pirm. kun. St. Grigaliūnas.

Paaiškėjo, kad tie, kurie į visas puses šaukė apie "Bendruomenės sugriovimą", buvo vieninteliai bebandą Bendruomenę griauti, jos organizavimą sabotuoti ir šmeižtus fabrikuoti. Kad rimtas vieningas darbas vadinamųjų kairiųjų atstovams nerūpėjo, parodo ir tas faktas, jog nei jie patys, nei vienas iš jų šalininkų nesusimokėjo tautinio solidarumo mokesčio. Nebūdami pilnateisiai nariai, tie keli "kairieji", žinoma, negalėjo ir rinkimuose dalyvauti.

U. L. Bendruomenės Tarybon išrinkti: A. Brazys, J. Dorelis, kun. St. Grigaliūnas, P. Kaminskas, A. Kaušinis, A. Mačianskas, B. Mesonis, O. Satygienė, M. Svečiulis, U. Vaitelienė ir O. Zupkienė. Į Garbės Teismą: V. Dorelis, E. Jusys ir kun. Vl. Mikalauskas.

Kaip matosi, Vadovybę sudaro rimti ir nuoširdūs įvairių srovių lietuviai patriotai. Atkritus trukdytojų mažumai, U. L. Bendruomenės Vadovybės darbas reikia tikėti bus sklandus ir našus. Artimiausiu laiku Taryba išsirinks valdybą.

● Visai lietuvių kolonijai gerai pažįstamas buvęs kolonijos kapelionas, dabartinis "De los Sagrados Corazones" parapijos klebonas kun. STANISLOVAS GRIGALIŪNAS liepos 6 d. šventė savo 50 m. amžiaus sukaktį. Ta proga Gerb. Sukaktuvininką sveikino kolonijos atstovai ir ULB LOK narys V. Dorelis per radio bendruomenės vardu. Daug nusipelniusiam sukaktuvininkui kun. St. Grigaliūnui tenka palinkėti ilgiausių metų!

● Žinomas jaunuolis Eduardas Grėbliūnas nupirko mūsų tautiečio Petro Evovlucko krautuvę. Tenka pasidžiaugti, kad mūsų lietuviai žengia pirmyn, ypač jaunoji karta. E. Grėbliūnas yra žinomas patriotinių eilėraščių deklamatorius ir aktyvus veikėjas. Laikydamiesi taisyklės "savieji pas savuosius", palaikysime ir naująją biznierių, nes tas stiprins ryšius. Linkime E. Grėbliūnui pasisekimo. Jo naujoji krautuvė yra Carlos Maria Ramirez 1977, Cerro. Ten taip pat gaunama pirmos rūšies Vytauto Dorelio dirbinys "Paños de piso".

● A. Miniauskas, žymusis Montevideo rūbų kirpimo specialistas, persikėlė į Juan Herrera y Obes 1538 ir dar labiau praplėtė savo rūbų siuvyklą. Apie jį tenka girdėti labai palankius atsiliepimus net iš vietinių geriausių specialistų. Tai turėtų atkreipti dėmesį savi tautiečiai, siūdindamiesi vestuvinius ar kitus šventinius drabužius.

● Jurgio Federavičiaus, Bajo Valencia 2874, S-ton Burdeos, prieš pora metų įsteigta krautuvė labai gerai progresuoja ir turi gerą klijentūrą. Jis rūpinasi savo brolio ir giminaitės O. Gerulytės atsikvietimu iš tremties Vokietijoje.

● Pačiame miesto centre, c. Tristana Narvajas 988, yra pavyzdingai vedama mūsų tautiečio K. Kvaraziejaus valgomų prekių ir gėrimų parduotuvė. Saviesiems visada maloniau pirktis pas savus.

KORDOBA

● Pijui Bukauskui, žinomam fotografui ir fotografinės įstaigos "Lietuva" savininkui Villa del Dique, Sierras de Cordoba, birželio 12 d. žmona padovanojo svaiką ir gražų pirmagimį sūnų.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

1. Juozas Grišmanauskas, TOLIMIEJI KVADRATAI. Išleido J. Kapočius, New York 1952 m., viršelį piešė dail V. K. Jonynas.

2. Londono Lietuvių Bažnyčios AUKSINIS JUBILIEJUS 1902-1925. Parašė kun. Dr. K. A. Matulaitis MIC. Išleista Londone.

3. Klemensas Jūra, TAURIOJI LIETUVĖ ONA STAKNIENĖ, Biografiniai bruožai 1887-1949. Išleista Sao Paulo (Brazilijoje) 1952 m. "Garnio" leidyklos. Tai vienos didelės ir patriotiškos šeimos motinos gyveno aprašymas.

4. TĖVYNĖS SARGAS, kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1952 m., III tomas, 2(9) Nr. Redaguoja: O. Labanauskaitė, L. Šimutis, Pr. Vainauskas, Dr. Vl. Viliamas, kan. V. Zakarauskas. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga. Adm. adr.: Dr. V. Šimaitis, 4241 So. Aaplewood Ave., Chicago 32, Ill.

5. ATEITIS, Lietuvių Katalikiškojo Jaunimo Žurnalas, 1952 m., gegužės Nr. 5. Vyr. red. Pulius Jurkus.

6. LIETUVIŲ DIENOS, iliustruotas žurnalas, 1952 m. gegužės mėn. Nr. 5. Leidžia A. Skirius Los Angeles, Calif. Vyr. red. J. Vytėnas.

SKAITYTOJAI RAŠO

Gerb. Redakcija,

Gėriuosi Jūsų laikraščio vedama linija ir pastangomis išlaikyti lietuvių vienybę Argentinoje. Bet dėl vieno lietuvių laikraščio nuolatinių išsišokimų, paskirų asmenų užsipuldinėjimų bei šmeižtų ir tiesos falsifikavimo, ypač paskutiniame numery, prašau neatsisakyti patalpinti šias mano pastabas:

Vienas lietuviškas laikraštis paskelbė žinią apie NKVD sušauktą įvairių religinių bendruomenių atstovų kongresą Maskvoje. Iš ELTOS Biuletenio Nr. 11 (122) paimta žinia (mano nuomone ji paimta iš Maskvos šaltinių, nes, vietoj ten skelbiamo Telšių vyskupijos valdytojo kan. Maželio, čia rašoma kan. Žemaitis) paduodama tokiu kratiniu, kad kiekvienam peršasi išvada, jog ir kunigai ir net toks vysk. K. Paltarokas jau garbina Staliną. Paminėti taip pat keli buvę kunigai, kaip Adomauskas, Vilūnas, Mykolaitis (pastarasis, nors seniai nekunigauja, bet bolševikų "neliaupsina" ir už tai jų baramas), kurie ėję su bolševikais ir užtat buvę "atmesti". Net laisvojo pasaulio keli kunigai remią Stalino politiką (kas liečia katalikus, tokie nepriklauso Bažnyčiai). Pagaliau ciniškai klausiama: "Gal jie tai daro iš prievartos?" Aišku, jie ten savanoriškai nuvažiavo! Juk "savanoriškai" išvažiavo į Sibiro taigas, Uralo kasyklas ir Lediniuotojo Vandenyno pakraščius virš 700.000 lietuvių padėti "plačiajai socialistinei tėvynei", tūkstančiai lietuvių "savanoriškai" sulindo į kalėjimus "daryti atgailos už nusikaltimus", "savanoriškai" mirė nuo kankinimų 4 Lietuvos vyskupai, virš tūkstančio kunigų, daugybė inteligentų, ūkininkų, darbininkų... Taigi, jeigu jau ir kunigai susiprato prisidėti prie komunizmo (tai šiuo metu skelbia viso pasaulio komunistinė spauda), tai ir mes turime neiti su "atsilikusiais" kunigais, arba eiti su bolševikais. Turime pasveikinti Lietuvos "išlaisvintojus", kaip juos neseniai esame sveikinę, išsiimti rusiškus pasus, kad paskui nebūtų per vėlu (tarpininkai visiems žinomi), ir skaityti SAVO spaudą, kuri tokias "teisingas" žinias skelbia!

Tokios išvados iš minėtos sujauktos žinios. Tačiau tai yra kenčiančios Lietuvos ir jos vaikų pralieto kraujo išniekinimas. Tai yra nesusipratimas ar sąmoningas klaidinimas? Man neatrodo, kad būtų tik nesusipratimas, nes Eltos žinia buvo aiški, kurią net vaikas galėjo suprasti. Tai yra sąmoningas klaidinimas ir pataikavimas tiems ponams, kuriems ankščiau tas laikraštis tarnavo. Tai yra priešlietuviškas darbas ir didelis nusikaltimas Tėvynei ir žmonijai.

Panašios nesąmonės buvo skelbiamos dažnai, laikantis visiems žinomų dezinformantams duotų Maskvos instrukcijų. Nuolat niekinamas Vatikanas iš komunistų spaudos paimtais žodžiais, vadinant jį internacionaliu centru, kurstytoju ir t. t. Lyg to laikraščio redaktoriai nežino, kad tarptautiniams centrams priklauso ir socialistai, ir liberalai ir kt. Prieš komunizmą kovojantieji nuolat užkabinėjami, vadinant juos "sektantais" ir kitais jiems patiems nesuprantamais žodžiais. Turbūt, tik tie jiems ne "sektantai", kurie seka jų kišeniaus politika?

Jei kitus išsišokimus ir buvo galima nutylėti, tai šį kartą, kada taip aiškiai ir iššūliai niekinami NKVD išprievartauti Lietuvos kankiniai, vardan tiesos jaučiu pareigą pareikšti savo nuomonę.

TREMTINYS N. V.

VENDENILIO BOMBA

JAV Aviacijos žurnalo žiniomis kongr sui pranešta, kad "greit" jau būsianti pagaminta tokia bomba, kurios vienos progimo jėga viršys visų per antrąjį Pasaulio karą numestų bombų ardomąją jėgą. Tik vandenilio bomba galėtų atitikti tam aptarimui. Reikia daryti išvada, kad vandenilio bomba jau yra pagaminta ir šį rudenį bus išbandyta Pacifike. JAV aviacija 2-jo karo metu numetė 2.500.000 tonų bombų. Galima įsivaizduoti vandenilio bombos jėgą!

Lietuviai visam pasauly

DAR VIENA ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIA

Šv. Kazimiero vardu bažnyčios Amerikoje nuo birželio 29 d. padaugėjo dar viena šventove, kai Brocktono lietuvių statomoji bažnyčia, iki šiol turėjusi šv. Roko vardą, Šv. Tėvo Pijaus XII leidimu gavo naują Lietuvos globėjo šv. Kazimiero vardą. Parapijos ir bažnyčios titulo pakeitimu pasirūpino vietos klebonas kun. P. V. Strakauskas, kuris, nors gimęs Amerikoje, lietuvių tautiniams reikalams daugiau darbuojasi, negu daugelis Lietuvoje išlavintų šviesuolių. Vietos arkiv. Cushing nuoširdžiai pritarė, kad lietuvių parapija, vieton šv. Roko, būtų pavadinta Lietuvos Globėjo vardu.

● Kun. Dr. J. Prunskis, Čikagoje einančio dienraščio "Draugo" redaktorius, prieš pora metų lankęsis Argentinoje, gegužės mėn. šventė savo kunigystės 20 metų sukaktį. Tuo pačiu metu tokią sukaktį šventė ir žinomas rašytojas, Gyvųjų Katalikų Rašytojų Akademijos narys JAV-bėse prof. Stasys Yla.

● Kun. Antanas Sabaliauskas, rašytojas, Venecuelos lietuvių kapelionas ir "Tėvų Kelio" leidėjas bei atsakomasis redaktorius šiomis dienomis švenčia 25 spaudos darbo ir 20 metų kunigystės sukaktį.

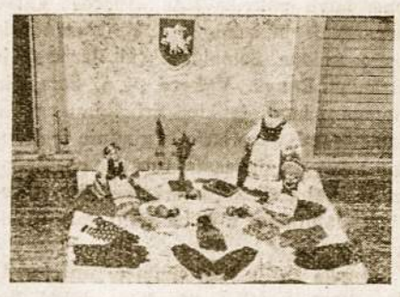

Iš tautinio meno parodos

● VLIKo pavedimu Šveicarijoje p. S. Garbačiauskas yra užmezgęs ryšius su Antikominformo, Europos Gynybos ir Tautiniu Informacijos Centru. Visiems šiems centrams pasiųsta visa lietuviška svetimomis kalbomis medžiaga apie Lietuvą ir Pabaltijį. Europos Gynybos Centras žada išleisti Šveicarijos, Belgijos, Prancūzijos ir Afrikos reikalams prancūzų k. su iliustracijomis brošiūrą apie Lietuvą. Medžiaga imama ne tik iš lietuvių, bet ir kitų objektyvių šaltinių.

● V. Mincevičius lankėsi pas atsakingus italų valdžios pareigūnus lietuviškųjų pasų reikalu. Buvo atsakyta, kad lietuviškieji užs. pasai yra pripažįstami teisėtais ir kad nėra ir nebus daroma sunkumų dėti juose vizas.

● Šiemet sueina 30 metų, kai naujai atsikūrusi Lietuvos valstybė buvo pripažinta de jure (teisėta) JAV, D. Britanijos, Prancūzijos ir kitų didžiųjų valstybių.

SUSIORGANIZAVO KANADOS LIETUVIAI

Ilgėliau užtrukęs Kanados lietuvių persiorganizavimas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pagrindais pagaliau išsisprendė teigiamai. Š. m. gegužės 24 d. įvyko rinkimai į Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybą, ir šiuo metu jau turimi galutiniai balsavimo duomenys. Iš viso Kanadoje išrinkta 40 Tarybos atstovų, kurie greitu laiku turės suvažiuoti į pirmąjį posėdį ir nustatyti veikimo gaires. Jų laukia didelis ir sunkus, bet kartu garbingas darbas.

Čia patiekiama išrinktųjų Tarybos atstovų sąstatas pagal rinkimines apygardas. Ontario apygarda — -tai viena iš didžiausių apygardų, kurioje išrinkta 28 atstovai. Pagal balsų gavimo daugumą išrinkti šie asmenys: Kun. Dr. J. Gutauskas, Dr. A. Šapoka, Dr. A. Pacevičius, prof. Dr. A. Zubrys, K. Grigaitis, prof. Dr. A. Paplauskas-Ramūnas, Dr. A. Šidauskaitė, J. Matulionis, O. Indrelienė, kun. Dr. J. Tadarauskas, P. Vaitonis, P. Alšėnas, Dr. A. Juozapavičius, M. F. Yokubynienė, J. R. Simanavičius, V. Meilus, J. Yokubynas, kun. P. Baniūnas, St. Prapuolenytė, Dr. J. Yčas, inž. P. Čeponis, J. Gaižutis, inž. A. Šalkauskas, K. Lukošius, H. Stepaitis, inž. J. Sližys, S. Treigys ir J. Monkuvienė. Quebeco apygarda: M. Arlauskaitė, P. Juškevičienė, J. Kardelis, kun. K. Rickus, P. Lukoševičius, K. Andriuškevičius, K. Toliušis. Vakarų apygarda: P. Šiugždinis, A. Kantautas ir J. Juškaitis. Manitobos apygarda: J. Činga ir M. Januška.

Tuo pačiu tenka pasidžiaugti Kanados lietuvių padaryta organizacine pažanga ir išrinktiesiems į Tarybą tenka palinkėti sekmingo darbo. Pranys Alšėnas

● Muenchene, Vokietijoje, posėdžiavo lietuvių bažnytinė vyriausybė tremtyje. Pasitarimuose dalyvavo vysk. V. Brizgys, vysk. V. Padolskis, arkivysk. J. Skvirecko asmeninis sekr. prel. K. Razminas, prel. L. Tulaba, prof. kan. J. Končius ir kt.

● Lietuvos okupaciją, lietuvių išvežimus ir šiurpų baltų likimą bei reikalą minimiems kraštams ateiti į pagalbą viena ar kita forma paminėjo 50 kalbų Amerikos Balsas ir kiti radijai, taip pat Vokietijos, Vatikano, Romos, Paryžiaus ir kt. radiofonai, žymiausios pasaulio spaudos agentūros, ypač prez. Trumano ta proga tartą pabaltiečiams žodį, ir įtaikingiausi spaudos organai.

● Vak. Vokietijos sostinėje Bonnoje pirmą kartą buvo suruoštas platesnio masto Lietuvos liūdesio dienos minėjimas Baltų Centr. Tarybos vardu. Jis įvyko vokiečių feder. vyriausybės, parlamento, dipl. korpuso ir spaudos centr. būstinėje. Birželio 18 d. Bonnos katedroje mišias atlaikė vysk. Ferche, Koelno kardin. padėjėjas. Dalyvavo labai daug vokiečių ir kt. tautybių. Evangelikams pamaldas atlaikė Bonnos univers. prof. H. Gollwitzer.

● Italijoje Lietuva buvo taip pat iškilmingai ir gražiai paminėta. Didieji Romos dienraščiai įsidėjo mums labai palankių straipsnių, ypač valdžios organas "Il Popolo", kuris šalia gen. Ridgway sveikinančio jo atsilankymo proga straipsnio, įsidėjo V. M. daugiau kaip 200 eilučių straipsnį didele antrašte: "Tragiškos lietuvių tautos metinės: lietuviai pavergti, bet nepalaužti". Lietuvių draugas kard. Pizzardo šv. Andriejaus bažnyčioje, prie Kvirinalo, už Pabaltijį atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą.

● PARDUODAMAS geromis sąlygomis su gyvenama patalpa Kavinė-Baras, Brasil 800 — 4 de Junio.

SKUBIAI IŠNUOMUOJAMAS modernus restoranas $ 80.000 vertės su visais baldais, c. Timoteo Gordillo 5527, Villa Lugano, pusantros kvadros nuo autodromo. Išsimokėjimas geromis sąlygomis. Kreiptis į savininką Jokūbą Sprindį.

LIETUVIŠKA DANTŲ KLINIKA
Consultorio Dental "PAVON"
Sav. N. KRUKAUSKAS
Dirbtiniai dantys — karūnėlės — blombavimas — d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14—20 val. — Susikalbama įv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. geležž. stotį)

● J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTUKAS fotografuoja vestuves, krikštynas, pobuvius ir kitus šventinius subuvimus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

● MONTEVIDEO LIETUVIŲ KATALIKŲ radio pusvalandis duodamas kas sekmadienį per NORTON CX 44 14 (2) val. 5 min.

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

● OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13—17 v. ir sekm. 13—16 val.

● MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ, sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

● GROŽIO SALIONAS "LA RUBIA" sav. ONA KASPARIENĖ: Soler 3441, Bs. Aires, T. E. 79-2528.

● MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem 818, Banfield.

● ČIUŽINIŲ UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bovelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Buenos Aires — T. E. 60-2784.

● HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužieduotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

Krautuvė "NARUŠIS"
Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

MR V LISAUSKAS
51 NORWOOD AVE
BROOKLYN 8, N.Y.
ESTADOS UNIDOS

LAIKAS

"EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires; T. E. 20-9027

Correo Argentino Casa Central
FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 4289
TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 381833

KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusmečiui $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 Urugv. pezai. Kitur — met. 3 doleriai. Oro paštas met. 3 dol.

1ª Quincena de Julio, 1952 — V METAI — Nr. 70

Buenos Aires Avellaneda

PAMINĖJO TĖVUS

A. L. J. Dr-ja birželio 29 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje gražiai paminėjo Tėvų Dieną. Minėjimą atidarė Dr-jos pirmininkas Zef. Juknevičius, nusakydamas dienos reikšmę. Paskaitą skaitė lietuvių parapijos klebonas kun. dr. P. Brazys, kuris nuoširdžiais žodžiais iškėlė tėvo reikšmę ir jo autoritetą auklėjime vispusiškam žmogaus gyveninui — tiek religiniam, tiek tautiniam, tiek visuomeniniam.

Antrąją programos dalį užpildė graži ir daug juoko sukėlusi komedija "Nesipriešink", kurią suvaidino Vaidintojų Būrelis, režisuojant Z. Juknevičiui. Visi vaidintojai yra gerai pažįstami Lietuvių Salės lankytojams, nes jau daugelį kartų juos yra matę scenoje. Ir šį kartą savo vaidmenis atliko su geru įsijautimu ir tinkama išraiška. Tai buvo matoma ir iš publikos pritarimo, kurį pareiškė nesibaigiančiais plojimais. Vaidino pats režisierius Z. Juknevičius, Alb. Kazlauskaitė, Ant. Žekytė, J. Juškaitė, L. Stankevičius ir Ant. Slančiauskas. Reikia pabrėžti, kad visi yra gimę Argentinoje, bet scenoje jau visi yra "seni vilkai" ir neturi sunkumų lietuvių kalboje. Zef. Juknevičiaus, režisuojančio jau keliolika metų, ranka buvo gerai jaučiama režisūroje.

Po programos buvo šeimyniškas pasilinksminimas, kuriame dalyvavo daug lietuviško jaunimo.

● **Zeferinas Juknevičius**, žinomas visuomeninkas, režiserius, A. Liet. Jaunimo Dr-jos ir L.I.C.A. pirmininkas ir Rario Valandėlės "Lietuvos Aidai" vedėjas, yra, priimtas į valdišką darbą Darbo ir Socialinio Aprūpinimo Ministerijoje, Socialinės globos skyriuje inspektoriaus pareigoms. Darbą pradėjo nuo liepos 1 d. Tenka pasidžiaugti, kad savo kraštą nuoširdžiai mylįs ir jam daug aukojąsis mūsų tautietis užima tokią aukštą ir atsakingą vietą, ir palinkėti geros sėkmės naujose pareigose.

● **DAINOS Ansamblio koncertu**, kuris įvyks liepos 26 d. Consejo de Mujeres salėje, Charcas 1155, Bs. Aires, susidomėjimas tiek lietuvių, tiek svetimtaučių tarpe labai didelis. Jau visi geresnieji bilietai išpirkti, liko tik pigesnieji.

● **Sporto Aikštelės** Aušros Vartų parapijos sodely, Avellanedoje, planus jau padarė Sporto Klubo "Kovas" pirm. inž. L. Stašaitis. Tikimasi, kad greitu laiku prasidės paruošiamieji darbai ir krepšinio treniruotės.

● **Lietuvių Salėje**, Brasil 835, Avellaneda, kino paveikslai rodomi kas sekmadienį 2 ir 5 val. po piet.

● **Rugpiūčio 10 d.** į Aušros Vartų bažnyčią atvyks švč. P. Marijos iš Fatimos statula. Parapijiečiai ją sutiks iškilmingoje procesijoje ir atlydės į bažnyčią, kur bus laikomos ypatingos. Jos garbei pamaldos. Plačiau kitame nr.

AUKOS RADIO VALANDĖLEI

Lietuviškai Radio Valandėlei "Lietuvos Aidai" palaikyti aukojo šie mūsų tautiečiai: $ 100: L. Mušketas, 30: N. N., 10: A Matulionis. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

Radio Valandėlė "Lietuvos Aidai"
Vadovybė

Šeimose

SIDABRINĖ SUKAKTIS

Teofilė ir Vitalis Gurevičiai birželio 29 d. šventė savo moterystės gyvenimo 25 metų sukaktį. Ta proga Aušros Vartų bažnyčioje jų intencija buvo atlaikytos šv. mišios, kuriose dalyvavo jų giminės ir artimieji. Po pietų didelis būrys svečių susirinko p. p. Gurevičių namuose, c. Diego Pompo 776, San Andres, pasveikinti tokioje reikšmingoje sukaktyje maloniųjų sukaktuvininkų.

P. Gurevičius yra kilęs iš Kaušų km. Raudėnų v., Marijampolės apskr. 1927 m. vedė Teofilę Senkiutę iš Kumelionių km., Marijapolės valsč. Tais pačiais metais atvyko į Argentiną ir ilgą laiką gyveno San Martin mieste. Vėliau iš savo darbo sutaupų pasistatė moderišką namą San Andres mieste. Ten verčiasi pieno pardavimu, — turi pieno paskirstymo punktą. P. p. Gurevičiai gyvena toli nuo lietuvių, bet nepraleidžia progos atvykti į lietuviškus centrus įvairiems minėjimam ir kultūriniams parengimams. Jie yra taip pat "LAIKO" Garbės Leidėjai.

Šia proga sveikiname garbinguosius Sukaktuvininkus sidabrinėje moterystės sukakty ir linkime laimingo gyvenimo bei auksinės sukakties.

25 M. VEDYBINIO GYVENIMO

Šiais metais liepos 27 d. sueina 25 metai vedybinio gyvenimo **Konstancijai ir Jonui Rymavičiams.** J. Rymavičius, žinomojo Šv. Cecilijos choro vadovo Vacl. Rymavičiaus brolis, yra kilęs iš Panaterių miestelio, Ukmergės paksr. Į Argentiną atvyko 1926 m., o sekančiais metais atsikvietė savo dabartinę žmoną ir tuoj su ja susituokė. Jie abu yra ilgamečiai Šv. Cecilijos choro nariai, dalyvaują taip pat ir visuomeniniam kolonijos gyvenime. Jų sūnus Henrikas yra baigęs linotipininko mokslą ir dabar dirba Jockey Club kaip linotipininkas specialistas. Beto, dar mokosi anglų kalbos ir kitų dalykų, kad įsigytų aukštesnę specialybę. P. p. Rymavičiai gyvena Buenos Aires centre, c. Pereyra Lucena 2600, turi taip sodybą, lietuvių kolonijoje Temperley.

Tenka palinkėti laimingo tolimesnio gyvenimo ir sulaukti 50 metų auksinio jubilejaus.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Bronius Romanas Žemaitis, Antaninos Kazlauskaitės ir Broniaus Žemaičių sūnus, buvo pakrikštytas Aušros Vartų šventovėje birželio 28 d. Krikšto tėvais buvo Aldona Žemaitytė (iš Berisso) ir Bronius Banys. Vakare p. p. Žemaičių namuose buvo jaukios krikštynų vaišės, kuriose dalyvavo būrelis giminių ir draugų. Buvo gražiai padainuota ir pasilinksminta bei palinkėta pakrikštytojo tėveliams laimingai auklėti sūnų geru lietuviu.

Angela Julija Menčiūnaitė, Marijos A. Vosyliūtės ir Vlado Menčiūnų duktė, liepos 6 d. buvo iškilmingai pakrikštyta lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Pranciška Joana Čeponytė ir Petras Stonys. P. p. Menčiūnai gyvena Monte Chingolo miestelyje.

● **Marija Radionovaitė ir Dr. Augustinas Lauciai**, gyveną Comallo mieste, Rio Negro, birželio 24 d. susilaukė pirmojo sveiko ir gražau ssūnaus Petro-Kęstučio. "Laikas" savo bendradarbį Dr. Augustiną Laucį ir ponią Mariją nuoširdžiai sveikina.

● **Zuzana Graibaitė ir Julius Bandžiai** džiaugiasi birželio 29 d. susilaukę pirmosios dukrelės Irenos-Izabelės. P. p. Bandžiai gyvena c. Pergamino 683, Sarandi.

● **Juozas ir Elzbieta Gurkšniai**, gyveną Capdavilla 515, Avellaneda, džiaugiasi birželio 14 d. susilaukę gražios dukrelės Elenos-Elzbietos. Jų sūnus Juozukas jau lanko gimnaziją. Su nauju šeimos nariu darbščios ir taupios Gurkšnių šeimos džiaugsmas nuosavuose namuose žymiai padidėjo.

● Birželio 28 d. **Elena Pažukonytė** Aušros Vartų šventovėje susituokė su Pablo Cacciabue.

● Birželio 26 d. Vardo dienos išvakarėse būrelis artimųjų susirinko pasveikinti ta proga p. **Vlado Veselausko.** Savo bendradarbį pasveikino "Laiko" redaktorius, jo mokslo draugas agr. Ant. Šantaras su šeima, p. Kaz. Kliauga su šeima ir k. Visi nuoširdžiai pasikalbėjo, pasivaišino ir pasilinksmino.

● **Kaziukas Kliauga**, buvusio redaktoriaus ir visuomeninko Kaz. Kliaugo vyresnysis sūnus, birželio 28 d. atšventė savo 9 metų sukaktį. Ta proga p. p. Kliaugai buvo pasikvietę burelį giminių ir artimųjų į savo namus Banfield jaukiai vakarienei.

● **Eleonora Dičiūtė Matukienė** birželio 29 šventė savo amžiaus 50 metų sukaktį. Ją sveikino ta proga jos šeimos artimieji ir draugai. P. p. Matukai yra žinomi kaip nuoširdūs kultūrinio darbo rėmėjai, visuomet aktyviai jame dalyvaują, ir Šv. Cecilijos choro nariai. Neseniai jie yra baigę statytis gražius namus L. Guillon miestelyje, netoli Monte Grande, ir juose jau gyvena.

● **Martinas Mačėnas** jau kuris laikas sunkiai serga Ramos Mejia ligoninėje. Jam buvo pradėta gangrenuoti koją, kurią operacijos būdu daktarams teko nupiauti. Pastaruoju metu ligonio sveikata šiek tiek gerėja.

● **Dr. J. Mikelionis**, chirurgas specialistas, kuris neseniai atvyko iš Australijos ir buvo apsistojęs pas savo draugą Dr. Neverauską Eva Peron provincijoje, šiomis dienomis atvyko į Buenos Aires ir apsistojo pas savo pusseserę ir svainį St. ir P. Miliauskus Avellanedoje. Jis laukia Sveikatos Ministerijos paskyrimo gydytojo vietai.

Paieškojimai

Kazimiero Dorelio, atvykusio į Argentiną apie 1927 m., pajieško **Ona Dorelytė** iš JAV. Pajieškomasis arba apie jį žinantieji tesikreipia į "Laiko" red. arba p. Juozą Dorelį, c. Baltimore 1515, Peñarol, Montevideo, Uruguay.

Simanas Buzas, gyv. c. Pasco 480, Buenos Aires, jieško savo giminaitės **Kaziunės-Adelės Jaranaitės**, kilusios iš Juodžių km., Šimonių v., gyvenančios Argentinoje. Prašoma pranešti pajieškančiam arba "Laiko" redakcijai.

TEMPERLEY

GEDULO DIENA

ARLB Temperley Apylinkė birželio 14 d. p. Morkūnų namuose minėjo Lietuvos gedulo dieną su progai pritaikyta programa. Minėjimą atidarė Apylinkės pirm. J. Stasiulevičius. Lietuvos vėliava buvo perjuosta juodu šydu, o prie jos garbės sargybą ėjo tautiškais drabužiais apsirengusios trys lietuvaitės: M. Stasiulevičiūtė, Ir. Gikytė ir N. Šiaudkulytė. Tos pačios mergaitės padeklamavo atitinkamų eilėraščių. J. Stasiulevičius perskaitė iš J. Manto "Lietuva bolševikų okupacijoje" tai dienai tinkamą skyrelį, plačiai apibudindamas kruviną terorą ir persekiojimus mūsų Tėvynėje. Po to kankiniai buvo pagerbti atsistojimo ir susikaupimo minute. Žmonių buvo daug ir visi liūdėjo dėl savo Tėvynės ir brolių kančių.

Krosnietis

PELNAS KNYGYNO NAUDAI

ARLB Temperley Apylinkės knygyno naudai Joninių šventėje buvo gauta iš viso pajamų $ 657,—, o išlaidų padaryta, ruošiant asadą, $ 383,—. Komisijai patikrinus bendras sąskaitas, knygyno naudai paskirta $ 274,—. Iš tų pinigų bus galima nupirkti knygų ir padidinti steigiamą knygyną, kuriuo naudosis Temperley Apylinkės lietuviai.

PADĖKA

Visiems mane vardo dienoje sveikinusiems, ypač ARLB Temperley skyriaus veikėjams Ad. Liačui, Em. Širvinskienei, K. Gikienei už Joninių šventės ir mano pagerbimui dienos suruošimą ir tokį pagerbimą, P. Zlotkienei, A. Garbužiui ir Kaz. Šiaudkuliui pasidarbavusiems prie tvarkos palaikymo, Br. P. Gudelevičiui ir Liudui Jakavičiui už sveikinimus laiškais ir visiems dalyvavusiems tautiečiams nuoširdžiai dėkoju

J. Stasiulevičius

GRAŽIAI ĮSIKŪRĖ

Jau kelinti metai, kai mūsų tautiečiai reseiniškiai Lolia ir Kazys Markvėnai Monte Grande mieste turi savo pieno ir dešrų parduotuvę. Iš savo sunkaus darbo susitaupę pinigų, prieš aštuonis metus jie pasidarė prekybininkais. Po keleto metų jie jau turi pasistatę net trečius gražius ir moderniškus namus tame pačiame mieste ir juose įsitaisę moderišką parduotuvę. Tai pirmas šios rūšies lietuvis prekybininkas šiame Bs. Aires provincijos mieste. Prekybos namas yra gražioje ir patogioje vietoje, ir patartina ten gyvenantiems lietuviams lankytis pas savo tautiečius, nes jie daugeliu atžvilgių pralenkia svetimtaučius.

Kaimynas

BERISSO

SUNKIAI SERGA

Žinomas Berisso "Mindaugo" Dr-jos veikėjas p. **Jonas Talmantas** sunkiai serga ir gydosi savo namuose. Jo žmonai padaryta apendicito operacija Berisso ligoninėje. Po operacijos ligonė jaučiasi gerai. Toje pačioje ligoninėje taip pat serga p. A. **Atkočiūnaitė-Siperkienė** ir p. O. **Malanskaitė-Kučernienė.** Visiems ligoniams linkime greitai pasveikti.

Kaimynas

● **Regina Miniataitė ir Simonas Dulksniai**, gyveną Lisboa 1260, gegužės pabaigoje susilaukė pirmosios dukrelės Angelės-Reginos.

● **Liepos 7 d. Feliksas Pečiūra**, susipykęs su savo žmona Valerija Kairytė Pečiūriene, peiliu nudurė žmoną ir paskiau pats nusižudė. Manoma, kad jis išėjo iš proto. Liko sūnus 19 m. ir duktė 14 m. amžiaus.

Antanui Anilioniui, *mirus jo žmonai* Teofilei, *liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia*
Leonas Trinskis su šeima

PADĖKA

ELENAI IR STASIUI BURDAMS, pakvietusiams mane ekskursijai automobiliu po gražesniąsias Argentinos vietas, reiškiu nuoširdžią padėką

Ona Deveikienė

ROSARIO

GRAŽUS PARENGIMAS "LAIKUI"

Norėdami paremti "Laiko" spaustuvės fondą, birželio 29 d. rosariečiai surengė gražų parengimą su vaišėmis-asado. Tame pačiame parengime buvo pagerbti visi Jonai, Petrai ir Povilai. Parengimo trumpą patriotišką kalbą pasakė kun. Kaz. Vengras MIC. Viskas labai gerai pavyko ir su aukomis davė pelno $ 414.50.

Angelita Pundytė daug kartų savo šokiais sužavėjusi dalyvius Rosario lietuvių kolonijos parengimuose.

Rengėjai reiškia nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems prie kilnaus kultūrinio darbo. Asado kepė P. Žakevičius ir J. Guzas, bilietus pardavinėjo A. Latvėnas, A. Švarlys ir K. Liutkevičius. Stalus paruošė ir patarnavo A. Kalainienė, A. Plepienė, J. Latvėnienė ir J. Saračinskienė. Jos taip pat paaukojo stambią dovaną varžytinėms. Varžytines pravedė S. Pšibiliauskas. Pinigus ir aukas rinko A. Kalainienė, M. Kalainienė ir L. Kalainytė. V. Palaikienė paaukojo gražų pyragą. Prie bufeto dirbo V. Seniūnas, Vyt. Seniūnas, J. Liutkevičius ir A. Latvėnas. Kitus darbos atliko A. Zagreckas ir J. Kiškūnas. Programą išpildė A. Pundys, maža mergaitė Tičionytė, A. Kalainis, Vyt. seniūnas ir kt. Aukojo šie asmenys: $ 6: A. Švarlys, po $ 5: A. Kalainis, V. Seniūnas, A. Zagreckas, V. Daugienė, J. Ašmonas, S. Krašinskas, J. Lukošius, B. Zelinska, M. Palaikienė, V. Zagreckas, V. Palaikienė, J. Šimkus ir K. Liutkevičius, po $ 1: J. Stašauskas ir K. Zaukas.

Čia paminėtiesiems ir visiems dalyviams nuoširdus ačiū.

SERGA

Smarkiai buvo susirgęs mūsų tautietis **Antanas Matulaitis**, kuriam buvo padaryta operacija ir net kraujo transfuzija. Dabar jau pradeda sveikti. Guli Laprida sanatorijoje.

Taip pat į senąją ligą atkrito **Vincas Žakevičius**, kuris išvežtas į ligoninę, kur turės patikrinti jo sveikatos stovį.

GRAŽI AUKA LIET. BAŽNYČIAI

Veronika Kiaušytė, gabi siuvinėtoja, išsiuvinėjo vertingą ir brangų altoriaus užtiesalą. Darbas skoningai atliktas ir pareikalavo daug laiko. Šiomis dienomis šis puikus užtiesalas buvo įteiktas Aušros Vartų lietuvių bažnyčios klebonui kun. P. Braziui MIC Avellanedoje. Tai gražus Rosario lietuvių kolonijos gestas, nes, kol neturima savo bažnyčios, nepamirštama vienintelė lietuvių bažnyčia Argentinoje.

K. A.

URUGVAJUS

NEPAPRASTAI PAVYKĘS PARENGIMAS

Pirmas viešas lietuviškos bažnyčios naudai parengimas birželio 28 d. labai gerai pavyko. Parengime dalyvavo daugiau pusės tūkstančio žmonių, tarp kurių nemaža vietinių žymių svečių. "Hogar Hungaro" salė, nežiūrint jos didumo, buvo prikimšta. Atidarymo žodį tarė lietuvių kol. kapelionas ir statybos vadovas T. Vl. Mikalauskas. Dalyviai ypatingai gėrėjosi p. Adelės Gabaliauskienės vedamo keturių balsų mišraus choro liaudies dainų išpildymu. Tenka pabrėžti, kad p. Gabaliauskienė lietuvių chorą veda be jokio atlyginimo, vien iš gryno pasiaukojimo. Todėl po programo Vadovė iš klausytojų gavo užpelnytų pagyrimų. Maloniai nuteikė svečius Poviliuko Debesiuko padainuota solo "Voveraitė", akompanuojant pianu kitai mažametei Teresei Drobnievskytei.

Antroj programos daly dalyvavo p. Paulės Jarmalavičiūtės de Bocage puikiai artistiškai paruoštas mergaičių baletas. Baletininkių tarpe matėsi ir dvi lietuvaitės Alicia Miniauskaitė ir Irma Augulytė, kurios parodė nemažo talento šokyje ir duoda vilčių būti geromis šokėjomis. Beto, dar dainavo solistų grupė, kuri priklauso chorui.

Po programos buvo linksmi šeimyniški šokiai, grojant pilnam "Satorano" orkestrui. Publika buvo vakaru labai patenkinta, o Bažnyčios Statybos Komitetas pasiekė savo tikslą: parėmė statybos fondą ir pagerbė savo bendradarbius bei rėmėjus.

PADĖKA

Didingo aukščiau minėto parengimo dalyviams ir aktyviai prie jo prisidėjusiems jaučiame malonią pareigą padėkoti šiomis eilutėmis. Pirmiausiai daug pasiaukojimo parodžiusioms choro vadovei p. Ad. Gabaliauskienei ir baleto direktorei prof. P. Jarmalavičiūtei de Bocage, baleto dalyvėms lietuvaitėms I. Augulytei ir A. Miniauskaitei, solistams L. Grišonienei, J. Lengvinienei, Vl. Baliukoniui, J. Kanapkai ir Vyt. Doreliui, choristams O. Verner, O. Zupkienei, B. Laucienei, Br. Klimienei, D. Tupčiauskaitei, Ad. Čirpiūtei, P. Dorelienei, M. Ceslinskienei, M. Liūdžiuvienei, J. Maliauskaitei, J. Skripkiūtei, K. Vilkui, A. Braziui, A. Liūdžiui, A. Zupkai, A. Štendeliui, F. Kairiui, S. Godui, G. Mačanskui, P. Gabaliauskui, choro akompanjatorei Lucia H. de Sopart, mažiesiems artistams P. Debesiukui ir T. Drobniebskytei, daug pasidarbavusiems U. Vaitelienei, U. Godienei, Bd. Klimenei, S. Kiaulevičiūtei, p. Miniauskienei, p. Sčesnulevičienei, A. Zupkienei, jaunuolėms V. Vidžiutei, R. Sčesnulevičiutei, A. Vaštakaitei, A. Kaminskaitei, N. Stanevičiutei, programos vadovui J. Vaštakui, taip pat p. p. Kl. Vidžiui, F. Grigui, J. Doreliui, J. Sčesnulevičiui, A. Žilinskui, T. Markevičiui, A. Zupkai, A. Klimui, S. Godai, visiems, kurie pardavinėjo bilietus, ypač daugiausiai išplatinusiems: U. Vaitelienei, J. Vaštakui ir U. Godienei. Suminėtiems ir nesuminėtiems bet kokiu būdu prisidėjusiems taria nuoširdų ačiū

Rengėjai

V. CESLINSKO IŠLEISTUVĖS

Į Helsinkyje, Suomijoje, vykstančią tarptautinę sporto olimpiadą iš Montevideo sudaryta 12 geriausių žaidėjų valstybinė krepšinio komanda. Šion komandon yra taip pat išrinktas žymus sportininkas lietuviškos kolonijos darbuotojas Viktoras Ceslinskas. Gegužės 22 d. U. L. K. Dr-jos patalpose įvyko šio sportininko išleistuvės, kuriose dalyvavo nemažas lietuvių skaičius. Šiltas ir su gausiais linkėjiamis kalbas pasakė Ministeris Dr. K. Graužinis, Liet. Pas. spaudos atache K. Čibiras, kun. Vl. Mikalauskas, p. M. Bersetche, p. A. Brazys, p. A. Kevėža ir k.

V. Ceslinskas jau daugelį kartų dalyvavo tarpvalstybinėse ir tarptautinėse rungtynėse, o pereitais metais Urugvajaus rinktinė, laimėjusi P. Amerikos krepšinio meisterio vardą, neapsėjo be talentingojo lietuvio sportininko. 1948 m. jam teko dalyvauti Londono tarptaunėje olimpiadoje. Šiais metais jis važiuoja į Helsinkį, kur liepos 15 d. prasideda sporto olimpiada.

Kaip jau anksčiau buvo minėta, V. Ceslinskas yra gimęs Marijampolėje ir su savo tėveliais, žinomais Montevideo lietuvių kolonijos visuomenininkais, dar mažas atvykęs Urugvajun. Jis yra U. L. K. Dr-jos Valdybos ir Parapijos Komiteto sekretorius, aktyviai dalyvaująs lietuviškoje veikloje. Kaip jis pats pareiškė, Urugvajuj yra ir daugiau lietuvių gerų sportininkų, kaip Slažinskas, Vikonis, Kanopa, Sadauskas ir k., bet jie žaidžia skirtingose komandose. Jo nuomone lietuviai galėtų sudaryti savo komandą, jei tik daugiau jaunimo domėtųsi sportu, ir pasiekti didelių laimėjimų.

Tenka palinkėti mūsų tautiečiui Viktorui Ceslinskui grįžti su laimėjimų taure ir savo laimėjimais prisidėti prie lietuvių vardo kėlimo.

A. K.